

PORRASSALMEN LUONNONSUOJELUALUEEN JA MUISTOMERKIN ALUEEN MAISEMANHOITOSUUNITELMA

Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut

Susanna Lahdensalo 30.3.2016

MliDno-2016-964

13.4.2016

11 05 02

Sisällys (sivunumeroineen):

1 Yleiskuvaus

2 Alueen nykytila

- 2. Yhteenveto
- 2A Natura 2000 –luontotyytit ja uhanalaiset luontotyytit
- 2B Muut luontotyytitiedot
- 2C Lajisto

3 Tavoitteet, toimenpiteet ja toimenpidealueet

4 Toimenpiteet ja kustannukset

5 Vaikutukset

- 5A Vaikutukset Natura 2000-alueeseen
- 5B Muut vaikutukset luontoon, ympäristöön ja käyttöön

6 Seuranta, selvitys ja tutkimustarpeet sekä viestintä

Liitteet tulevat kunkin osion jälkeen (eli esim. lomakkeisiin 2, 2A-2C liitteet tulevat näiden kaikkien 2-osion lomakkeiden jälkeen.)

1	Yleiskuvaus					① Yleiskuvaus ② Alueen nykytila ③ Tavoitteet, toimenpiteet ja toimenpidealueet ④ Toimenpiteet ja kustannukset ⑤ Vaikutukset ⑥ Seuranta, tutkimus ja viestintä
Johdanto	Lomakkeella annetaan hallinnolliset yleistiedot alueesta, kerrotaan suunnitelman tavoite ja sen mukaan tehtävien toimenpiteiden pinta-alat sekä kuvataan suunnitteluprosessi.					
Yleissijaintikartta: Pakollinen	Lausuntoyhteenveto	☐	YSA-alueiden rauhoitusmääräykset	☐	Muu liitekartta	☐
Suunnittelun alueen nimi		Porrassalmi		Pinta-ala (ha)		
				josta vettä (ha)		
Maakunta		Kunta	Mikkeli	Kunnan osa	Mikkeli	
Alueyksikkö	Metsähallitus/Etelä-Suomen luontopalvelut					
Tekijä(t)	Susanna Lahdensalo					
Suunnitelman tavoite / tavoitteet	Maisemanhoito					
Suojelualueet ja muut alueet						
Koodi	Nimi	Päämaankäyttök	Pinta-ala, (ha) ₁	Perustettu ₂	Lisätietoja	
	Muistomerkin alue		1,2		Ei ole luonnonsuojelualue (kaupungin omistama, samaa maisema-alueita)	
YSA060091	Porrassalmenharju ja Surmansalmen niemi		n.7,0	3.4.1947		
Erityisarvot				Luokka / arvo	Pinta-ala (ha)	
Museotien varrella						
Kaava				Merkintä		
				SL		
Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset			Vuosi	Dnro	Kattavuus	
Porrassalmen ls-alueen metsien käsittelyperiaatteet (Muistio 16.5.1995 Antero Julkunen)			1995		Koko ls- alue sekä hieman rajauksen ulkopuolisia alueita.	
Luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma (Laadittu 29.10.1999 Jouni Aarnio ja Saara Autio)			1999	0599L0683-27	Koko ls- alue sekä hieman rajauksen ulkopuolisia alueita.	
Toimenpiteiden kattama kokonaispinta-ala, ha		4,7 ls-alue 1,2 muistomerkin alue	Suunnitelman dnro		Julkinen	X
					Salatut liitteet	
Suunnitelman osallistaminen ja hyväksyminen						
Tapahtuma			Päiväys	Henkilö / organisaatio		
n. 3, 4 ha				Maanomistaja, Mikkelin kaupunki		
n. 1,2 ha				Etelä-Savon Ely-Keskus		
n. 0,5 ha (kuvion 158 pohjoisosassa)				Annilan Golfkeskus		
1,2 ha muistomerkin alue (ls-alueen eteläpuolella, tien molemmat puolet harjulla)				Museovirasto		
Suunnitelman toteuttamiseen tarvittavat luvat			Luvan antaja	Lisätietoja		
			Maanomistaja, Mikkelin kaupunki			
			Etelä-Savon ELY-keskus			
			Museovirasto	(vain muistomerkin alueelta, ei ls-alueelta)		
			Annilan Golfkeskus			
Lisätietoja						
Suunnitelmaan sisällytettiin suojellun harjun lisäksi myös samaan suojelupäätökseen (1947) sisältyvän Saimaan rannassa Surmansalmessa olevan 0,5 ha niemen hoitoesitys. Lisäksi suunnitelmaan päätettiin ottaa mukaan suojelualueen ulkopuolinen, mutta selkeästi samaan harjun maisema-alueeseen kuuluva muistomerkin alue luonnonsuojelualueen eteläpuolella. Mikkelin kaupunki toteuttaa suunnitelmassa hyväksytyt toimenpiteet omistamallaan alueilla ja Annilan Golf- omistamallaan alueella.						

1) suunnittelualueella oleva pinta-ala.

2) YSA-alueella päätöspäivä.

2	Alueen nykytila; yhteenveto		① Yleiskuvas ② Alueen nykytila ③ Tavoitteet, toimenpiteet ja toimenpidealueet ④ Toimenpiteet ja kustannukset ⑤ Vaikutukset ⑥ Seuranta, tutkimus ja viestintä	
Johdanto	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen luonnon yleiskuvas sekä ennallistamista tai luonnonhoitoa rajoittavat arvot tai piirteet. Tarkoituksena on osoittaa, mitkä alueet kaipaavat hoitoa tai ennallistamista ja miksi sekä toisaalta kuvata niitä asioita, jotka jollakin tavoin rajoittavat toimenpiteitä.			
Alueen lyhyt yleiskuvas				
Harjualueella kulkevan museotien molemmin puolen oleva alue on suojeltu maiseman säilyttämiseksi. Pääpuulajina ovat vanhat järeät männyt, joiden alla kasvanutta alikasvosta on raivattu useaan otteeseen, mutta nyt se on taas tiheä lehtipuuvesakko, mikä estää näkyviä järvelle ja pelloille. Tien länsipuolella suojelualue rajoittuu Surnuijärveen ja Golfkenttään, itäpuolella peltoihin ja metsiin. Samaan suojelualueeseen kuuluu myös pieni Saimaan rannassa oleva lehtipuustoinen suojelualue.				
Jättipalsamia esiintyy reilusti suojelualueen ulkopuolella ja se on jo tunkeutumassa suojelualueelle. Ulkopuoliset kasvustot on hävitettävä ennen muita hoitotoimia, sillä yleensä lehtipuuvesakon raivauksen myötä jättipalsamin leviäminen kiihtyy räjähdysmäisesti. Koska ulkopuolisilla alueilla ei ole puustoa, olisi hävittäminen suht. helppo tehdä niittämällä/raivaussahalla alimman lehden alapuolelta siten, etteivät siemenet pääse kypsymään.				
Suojelualueen eteläpuolella on muistomerkin alue, jonka yksittäiset puiden poistot ja alikasvoksen raivaus sisällytetään tähän suunnitelmaan alueen yhtenäisyyden vuoksi.				
Tärkeimmät luontoarvot: vedetään tähän yhteenvetona Luontotyyppi- ja lajisto-lomakkeilta				
Luontotyytit	Luontotyytit vaihtelevat pienipiirteisesti: sinivuokko-käenkaali tyyppin tuoreesta lehdestä (kuvion 141 itälaidalla), puolukkatyyppin kuivaan kankaaseen (kuvio 145). Valtaosa alueesta on lehtomaista kangasta ja kuivan lehdon laikkuja. Kultuurivaikutteisuus näkyy kasvistossa erittäin selvästi (ks. lomake C2.)			
Lajisto	Uhanalaislajistosta on yksi kangasvuokkohavainto 2010 sekä suojelualueen rajan läheltä liito-oravahavaintoja ainakin 2011 ja keväällä 2016.			
Liitekarta tai -taulukko	☐			
Yhteenveto maankäytön historiasta tai alueen luonnosta aikaisemmin sekä vertailu nykyiseen	<p>Suojelualueen perustamista on hakenut Vapaussodan Invalidien Liitto ry 3.4.1947, joka on silloin ollut myös maanomistaja. Sittemmin osa alueesta on myyty Golf:ille ja Kyyhkylän kuntoutuskartanolle ja 2002 Mikkelin kaupungille. Piennarlajiston perusteella alue lienee ollut aikoinaan laidunnuksessa, kuten harju suurelta osin. Alueen maisemaa on hoidettu kohdassa 1 mainittujen suunnitelmien mukaisesti raivaamalla lehtipuuvesakkoa sekä alikasvoskuusta useampaan kertaan, mikä näkyy selvästi kantovesoista, sekä poistamalla muutamia isompia puita.</p> <p>Harjualueen eteläosa ei ole suojelualueita, mutta on syytä samanlaisen hoitotarpeen vuoksi sisällyttää tähän hoitosuunnitelmaan. Savon Seura ry on lahjoittanut muistomerkki-alueen (491-404-1-8) Mikkelin maalaiskunnalle 1989.</p>			
Erityisarvot (voivat rajoittaa hoitoa tai ennallistamista)				
Erityisarvo	Kartta ☐	Lisätiedot		
Virkistyskäyttöä tai -rakenteita	on ☒ ei ☐	Lintutorni, parkkipaikka sekä Porrassalmen taistelun muistomerkki sekä polku (ei merkitty).		
Erityisiä maisema-arvoja	on ☒ ei ☐			
Muinaisjäänöksiä	on ☐ ei ☒			
Suojelualueen rajan läheisyys	on ☐ ei ☒			
Pohjavesialue	on ☒ ei ☐	Paitsi Surnansalmen alue		
Muita erityispiirteitä	on ☐ ei ☐	Museotie		
Uhanalaisia lajeja	☒	☐	☐	☐

2 C	Lajisto							① Yleiskuvaus ② Alueen nykytila ③ Tavoitteet, toimenpiteet ja toimenpidealueet ④ Toimenpiteet ja kustannukset ⑤ Vaikutukset ⑥ Seuranta, tutkimus ja viestintä		
Johdanto	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen lajisto. Direktiivilajisto kuvataan koko suunnittelualueelta, mutta muu lajisto vain niiden lajien osalta, joihin suunnitelluilla toimenpiteillä arvioidaan mahdollisesti olevan vaikutusta. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen lajistoa osana suojelualueverkostoa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston sekä lähialueiden kohteisiin.									
Liite	☐									
Natura 2000- aluekoodi	Laji ¹⁾	Suojelustatus					Elinympäristö	Isäntä- / ravintokasvi	Vieraslaji ⁷⁾	
		D ₂₎	e/u ₃₎	R ₄₎	U ₅₎	Muu status ₆₎				
	Jättipalsami								X	
	Tertuselja								X	
	Tuomipihlaja								X	
	Liito-orava				X		Havainto haapavaltaiselta alueelta, reviiä todennäköisesti kokoalue			
	Kangasvuokko			X	VU		Alueen pohjoisrajalla			
Selvitys tietojen eroavaisuuksista Natura 2000 - tietokantalomakkeeseen nähden										
Yhteenveto		Lajisto alueella on erittäin monipuolista kulttuuri- ja vieraslajeista kuivankankaan ja lehdon metsälajeihin. Alueella esiintyviä lajeja ovat esim. ahomatara, paimenmatara, ruusuruoho, poimulehti, tädykkeet, särmäkuisma, niittyleinikki, niittynätkelmä, koiranputki, vuohenputki, päivänkakkara, harakankello, pietaryrtti, mansikka, kultapiisku, niittynätkelmä, hiirenvirna, aitovirna, ahopukinjuuri, puna- ja valkoapila, punaherukka, taikinamarja, koiranheisi, kielo, metsäliekosammal, sormisara, nuokkuhelmikkä, kultapiisku, lehtokuusama, sinivuokko, ojakellukka, puolukka, mustikka, idänukonputki, vadelma, maitohorsma, tuomipihlaja, tertuselja ja jättipalsami.								
Lisätiedot										

1) Lihavoituna ne direktiivilajit, jotka olivat peruste valita ko. alue Natura 2000 -alueverkostoon

2) D = EU:n Lintudirektiivin liitteessä 1 tai Luontodirektiivin liitteessä II tai IV mainittu laji

3) e = erityistä suojelua tarvitseva laji , u = uhanalainen laji

4) R = rauhoitettu laji

5) U = Valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalainen tai silmällä pidettävä laji Uhanalaisuusluokitus: CR = Äärimmäisen uhanalainen, EN = Erittäin uhanalainen, VU = Vaarantunut, NT = Silmällä pidettävä, RT = Alueellisesti uhanalainen

6) H = Harvinainen, V = Vaateliias , M = Muu

7) Vain poistettavat vieraslajit merkitään

3	Tavoitteet, toimenpiteet ja toimenpidealueet							① Yleiskuvaus ② Alueen nykytila ③ Tavoitteet, toimenpiteet ja toimenpidealueet ④ Toimenpiteet ja kustannukset ⑤ Vaikutukset ⑥ Seuranta, tutkimus ja viestintä		
Johdanto	Lomakkeella kuvataan toimenpidealueet ja niillä tehtävät toimenpiteet riittävän yksityiskohtaisesti toiminnan suorittamista varten.									
Kartat										
Pakolliset : Toimenpiteiden tavoite ja Toimenpide-kartta				Liitekarttoja		☐				
Toimenpiteiden tavoite	Maisemanhoito									
Tavoite								Pinta-ala, ha		
Maiseman hoito (harjun ls-alue)								n. 4,2 ha		
Maiseman hoito (Surmansalmen niemi)								0,5		
Maiseman hoito (muistomerkin alue)								1,2		
Yhteensä										
Toimenpidealojen kokonaisala, ha ¹⁾							Toimenpiteetön vaikutusala, ha ²⁾			
Tavoite	Maiseman avaaminen museotieltä	Toimenpide	Raivaus	Osasto ja kuvio/kuviot	158, 100, 96,97, 98,99	Pinta-ala, ha	n. 4,2 ha	Priorisointi	³⁾	
Kuvion tai osa-alueen kuvaus	<p>Alikasvos on suuressa osassa aluetta erittäin tiheää ja vesakon raivaus on lisännyt vesomista. Isompi valtuusto sen sijaan on harvaa ja latvuksilla on hyvin kasvutilaa. Lahopuuta alueella on erittäin vähän: vain muutama koivupötkelö, maapuu ja mäntykelo. Valtapuusto ei estä näkymää tieltä järvelle, vaan pääasiallisen näköesteen muodostaa rinteen yläosassa oleva tiheä vesakko. Alarinteiden vesakko ei estä näkymiä.</p> <p>Kuvion 158 pohjoisosan omistaa Annilan Golfkeskus.</p> <p>Jättipalsamin leviäminen suuremmissa määrin suojelualueelle kiihtyy, jos lähialueiden esiintymiä ei hävitetä määrätietoisesti. Suojelualueen vesakonraivauksia kannattaa ainakin tien itäpuolella lykätä siihen asti, että jättipalsamit on saatu rajan lähistöltä pois, sillä valoisuuden lisääntyminen kiihdyttää leviämistä suojelualueelle. Lisäksi raivauksen jälkeen kitkeminen on lähes mahdotonta, ellei pihlajan raivuuutähteitä ole siivottu kaikkia pois.</p>									
Toimenpiteen kuvaus	<p>VESAKON JA PENSASKERROKSEN RAIVUU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ylärinteen vesakosta raivataan valtaosa, erityisesti pihlajista. - Pihlajankantovesatuppaasta voi kuitenkin jättää suurimman kasvamaa, mikä hillitsee vesomista ja toisaalta kasvattaa pikkuhiljaa uutta puusukupolvea. - Vesakonraivauksessa kasvatettavaksi suositetaan mäntyjä, haapoja, raitoja ja koivuja, mutta myös näitä poistetaan siten, että kasvatettavaksi valitut yksilöt saavat kasvutilaa. - Isojen mäntyjen tyvellä kasvava vesakko/puut poistetaan, jotta rungot näkyvät tielle. Nuoria mäntytiheikköjä voidaan harventaa varovaisesti siten, että uusi mäntysukupolvi pääsee kasvamaan. - Pihlajista, vaahteroista ja tammista säästetään isoimmat (n. 4 cm paksut) - Pienet vaahterat ja tammot, joita on satoja, poistetaan - Kaikki pienet kuuset poistetaan. Kuusia esiintyy pääasiassa ls-alueen eteläosassa. - Raivatessa on varottava vahingoittamasta lehtopensaita, mutta tuomi- ja paatsamaryteiköitä voidaan pienimuotoisesti raivata. Pensaslajistosta raivataan myös vadelpuuta. Myös isoimpia yhtenäisiä horsmakasvustoja, jotka ovat valtaamassa tilaa niitty- ja metsälajistoilta voidaan niittää. - Alarinteen vesakon raivaukseen ei ole tieltä katsottuna maisemanhoidollista tarvetta, mutta resurssien salliessa osittaista raivauksia voi tehdä samoilla periaatteilla, jättäen kuitenkin tiheikkölaikkuja linnustoa varten erityisesti rantaan. - Hyväkuntoisille katajille tehdään tilaa ja kuolleet voidaan sekä tieheiden kasvustojen huonokuntoiset yksilöt voidaan poistaa. - Ylärinteessä raivauksena mahdollisesti kasataan kasoille noin 7 metrin matkalta tien laidasta, jolloin kuljetuskone pystyy viemään kasat tieltä käsin pois - Alempana rinteessä vesakon raivuuutähte voi jäädä maatumaan - Tien itäpuolella jätetään alueita raivaamatta ja ne saavat kehittyä sellaisenaan kohti luonnonmetsiä. Vain tien reunasta 3-5 m alueella toistetaan aiempia raivauksia, jotta erittäin tiheästä aluspuustosta osa pääsee järehtymään. Esimerkiksi sidontapaikalla on erittäin tiheä vaahteravesakko, jossa tien varren 4 									

	<p>metriset puut kasvavat 20 cm välein. Erityisesti vapautetaan nuoria haapoja pihlajien keskeltä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raivaukset toistetaan 3-5 vuoden välein. <p>VIERASLAJIT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vieraslajeista alueelta poistettavia ovat tuomipihlaja, terttuselja ja jättipalsami, jota löytyi suojelualueeltakin jo muutamia yksilöitä Kyyhkylään menevät tien liittymän läheltä. Aluetta on tarkkailtava, ettei alueen ulkopuolinen isompi esiintymä levity alarinteen sinivuokkolehtoon, jonka maaperä on erittäin otollinen jättipalsamille. Vuonna 2015 Kuvion 96 lounaiskulmasta löytyi muutama yksilö. <p>ISOT PUUT</p> <p>Alhaalla Surnuin rannassa kulkevan polun (ei ole virallinen polku) ylitse on kaatunut konkeloon pari puuta ja nämä voidaan kaataa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iso kelo alueen eteläosassa tien länsipuolella lähellä tietä on tyvestä sen verran laho/kallistunut tielle päin, että se voidaan kaataa maapuuksi rinteen suuntaisesti - Tien itäpuolella Kyyhkylän risteyksestä etelään on iso ränsistynyt koivu, joka kaadetaan maapuuksi kuviolle samoin kuin kuollut raita suojelualueen pohjoispäädyssä. - Mikäli alueelle syntyy tuulenkaatoja, jätetään rungon paksu tyviosa lahopuuksi, mutta latvus ja osat voidaan viedä pois alueelta ryteköitymisen ehkäisemiseksi. - Aivan alueen pohjoispäädyssä on vaahteroita, jotka voi kaataa hienon "ikimännyn" edestä. Samoin golfkentän nurmen rajalla on erittäin tiheässä kasvavia nuoria mäntyjä ja lehtipuita, joita voidaan harventaa. Nämä alle 10 cm paksut rungot oksineen voidaan siivota pois alueelta. - Muutamat tien reunalla olevat puut ovat tiealueella ja siten kaadettavissa.
Alueen kuvaus toimenpiteen jälkeen, tavoite	Maisema avautuu museotieltä järvelle ja pellolle.

Tavoite	Surmansalmen niemen kuusettumisen esto	Toimenpide	Pienten kuusten poistaminen ja lehtipuuvesakon raivaus	Osasto ja kuvio/kuviot	Niemi Surmansalmessa	Pinta-ala, ha	0,5	Priorisointi	
Kuvion tai osa-alueen kuvaus	Alue kuuluu harjualueen kanssa samaan suojelualueeseen ja sen läpi kiertää kuntopolku. Edellisestä raivauksesta on aikaa ja pieni lehtipuuvesakko on hyvin sakea. Ylemmän kerroksen muodostaa harvako koivu valtainen sekametsä. Lahopuuta esiintyy alueella.								
Toimenpiteen kuvaus	N. 50 pientä kuusta kaadetaan ja osin karsitaan. Havuja on niin vähän, että ne voidaan jättää maastoon. Lisäksi kuntopolun varrelta raivataan lehtipuuvesakosta alle 2 cm paksuja vesoja, jotta isommat pääsevät järeytymään.								
Alueen kuvaus toimenpiteen jälkeen, tavoite	Jos isompia puita kallistuu uhkaavasti lenkkipolun ylle, voidaan nämä kaataa: runko jätetään lahopuuksi alueelle ja latvus siivotaan pois.								
	Alue säilyy valoisana lehtimetsänä.								

Tavoite	Maiseman hoito muistomerkin alueella	Toimenpide	Vesakon raivaus ja yksittäisten puiden poisto	Osasto ja kuvio/kuviot	Muistomerkin alue (ei suojelualueita)	Pinta-ala, ha	1,2	Priorisointi	
Kuvion tai osa-alueen kuvaus	Alueen maisemaa tien molemmin puolin on hoidettu raivauksilla ja puustoa on poistettu myös taistelunäytöstä varten aikaisemmin. Vesakko on kuitenkin taas valtaamassa alaa ja järvinäkymätkin ovat suurelta osin sulkeutuneet. Alueella on tervasroson vikuuttamia mäntyjä.								
Toimenpiteen kuvaus	ISOT PUUT								
	- Muistomerkin välittämästä läheisyydestä poistetaan kummaltakin puolelta tietä1 iso tervasrosan vikuuttama mänty. Lisäksi muutama pienempi kuollut mänty poistetaan.								

	<ul style="list-style-type: none"> - Isoja koivuja kaadetaan 4 kpl maiseman avaamiseksi, rungot kaadetaan rinteeseen suuntaisesti ja jätetään pitkäksi luonnollisen näköiseksi maalahopuungoksi. Latvaosa puusta voidaan pieniä moottorisahalla, jotta oksisto maatu nopeammin. <p>VESAKKO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vesakon raivausta jatketaan entiseen tapaan: raivaus kohdistetaan pääasiassa pieniin pihlajiin, mutta myös esim. tuomea ja raitaa on vesottava alueen koilliskulmassa, joka avattiin muutama vuosi sitten Porrassalmen juhlan yhteydessä näytelmää varten - Mäntyjä, koivuja, haapoja, raitoja ja leppiä valitaan kasvatettavaksi - Isoimmat (5 cm paksut) pihlajat säästetään - Rantapusikkoa ei raivata - Tammet: <ul style="list-style-type: none"> - Alueella on paljon pieniä tammen taimia, jotka pääsääntöisesti raivataan. - Aivan tien vieressä oleva isompi (10 cm paksu) tammi poistetaan, sillä se kasvaa osin tiealueelle (jo nyt oksia on jouduttu katkaisemaan) ja estää myös näkymää järvelle - Kaakkoiskulmassa olevista 4 metrisistä lähemmäs kasvavista tammista kasvatettaviksi jätetään 1 kpl.
Alueen kuvaus toimenpiteen jälkeen, tavoite	Järvi ja peltonäkymät hieman avautuvat.
Lisätiedot	<p>Maanomistajat vastaavat omistamillaan kiinteistöillä suunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä ja ottavat ne omiin työohjelmiinsa resurssien sallimissa puitteissa ja vastaavat näiden töiden kustannuksista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitelman laatija/Metsähallitus Etelä-Suomenluontopalvelut merkitsee isot poistettavat puut, myös kaadettavat lahopuut • Kaupunki vastaa työnjohdosta omistamillaan kiinteistöillä ja Annilan Golf omillaan. • Suunnitelman laatijalle ilmoitetaan töiden aloituksesta ja hän voi tarvittaessa ohjeistaa (mm. lehtopensaiden säästäminen) työnjohtoa

1) Eri toimenpiteiden alojen (ha) summa: jos toimenpidealalla on tehty useampia toimenpiteitä, on myös toimenpideala laskettu useampaan kertaan.

2) Kertoo sen pinta-alan, jolla ei ole tehty toimenpiteitä, mutta jolle toimenpiteiden välittömät vaikutukset ulottuvat.

3) Kertoo toimenpiteiden kiireellisyyden: Joko aiottu toteuttamisvuosi tai luokiteltuna 1 = suuri toteutetaan 5 vuoden kuluessa, 2 = vähäisempi kiireellisyys

6**Seuranta, selvitys- ja tutkimustarpeet sekä viestintä**

Lomakkeella kuvataan toimenpidealueilla oleva tai niille suunniteltu seuranta, mahdolliset tulevaisuuden selvitys- ja tutkimustarpeet sekä viestintä.

- ① Yleiskuvaus
- ② Alueen nykytila
- ③ Tavoitteet, toimenpiteet ja toimenpidealueet
- ④ Toimenpiteet ja kustannukset
- ⑤ Vaikutukset
- ⑥ Seuranta, tutkimus ja viestintä

Seuranta

Kartta

Kuvio / osa-alue

Seurantatyyppi

Seurantavuodet

Seurantamenetelmä

Kuvio / osa-alue	Seurantatyyppi	Seurantavuodet	Seurantamenetelmä

Selvitys- ja tutkimustarpeet**Viestintä**

Maanomistajat viestivät toimenpiteistä omien resurssiensa mukaan.

Lisätiedot